

مخبر

اصول ، اجتماعی ، فلسفی ، تاریخی ، ادبی مجموعہ

شعبہ پبلک آئندہ بر نشر اولتور

مضامین

- اجتماعیات درساری « مؤلفی محمد عزت » محمد علی عینی
 اسلام « صنعت » مصطفیٰ شکیب
 اون برنجی عضردہ نورک منابع عرفانی « مدرسہ لار » مفتی ارغلی ، احمد حکمت
 ملوکی طیفلر (زادہ قر) قدیرہ حسین
 دینی ادبیات علی سعاد
 آسیانک روحی جامی
 ایکی مجهول شاعرہ احمد غلیل
 سہاونہ قاضیسی اوغلی « شیخ بدرالدین » شرف الدین
 آناتولیدہ صیجاق ، سوووق معدنی صو یوکارلری م . شرف
 ابن خلدون دہ اجتماعیات ضیاء الدین فخری
 حی بن یقطان « صوک » بابانہ زارہ ، رشید

ملوکی طیفلر

زاده قر

عالمی - نوفر تاری

«تب» ده دیرالبحرینک یالچین اوچوروملریله دیرالمدینه نیک مقدس تپه سی آراسنده مختشم وموخش لطافتده بر موقع وارد در : بویر قارتال وادیسیدر .

نه سا کن وعجیه نما ملیکلر وادیسی ، نه وادی ملوک و خوشی بوغازلری ، نه ده مایمونلر مزارینه منتهی طریقک چتین عظمتی بویالچین التجا کاهک امثالسر تاثیر فسونکاری حقنده برفکر ویره بیلیر . اووادن باقیلدینی زمان کیمسه بوئی کشف واستخراج ایده مز ؛ ازلدن بری هر کسه مخفی ومجهول قالمش اولان بومدهش التجا کاهه هیچ بر ذیروح داخل اولماز . دراح ابولناقه ده کی تحت الزمین مرقدلری تدقیقندن کلیرکن ویاخود سودیکم معبدلرده کچن اوزون زیارتلردن عودت ایدرکن بعضاً قارتال وادیسته چیقان یولک کنارنده ، طاشلی دولک یرده اوطورمقدن ذوق آلیرم . اورادن تب اوواسنک سحر آمیز انکشافی تماشا ایتکی سورم . نظر تماشامه معروض منظره بی پایان وامثالسر در ؛ زیرا روی آسمانده آچیلمش جسم بر یلپازه کی مبذول یشیللکلر ایچندن تبارز ایدن معبدلرک منظره سی درین ماوی فضا ده ترسم ایدر . حرا به لرک سحر ترینایتله چرچوه لن سور فیاض نوبهار انکشاف ایدرکن ، اثار قدیمه نیک قلبی اراحه ایدن لایتغیر سکونی اعماق قلبه حلول ایدر . مصر علیاده اک مطلق اشیایه بیله محبتله نظر ایتک اونلرک در عقب روحکزه خطاب ایتسی ایچون کفایت ایلدیکنه دقت ایتدم .

نظره مسحر ونهایتسر بر منظره هر ص ایدن « دندر » تراچه سنک اوزرندن ، مختشم « آیدوس » طاغنک روحی تأثیری آلتنه آلان ، زورچه موجودتیک ایچنه دالیدینی مدخلی قارشیسنده ؛ یاخود « أدفو » ده هوروز معبدینک کوز قاماشدیران ذروه سنده انسانه استیلا ایدن تحسینات هپ بر برلرینه بکزرلر . مدرکاتک طاقتشکن وسعی اوکنده مفکره نیک مراقبه یه واردینی ، مابعد حیاتک ناقابل حلول اسراری قارشیسنده اضطراب ایچنده تیره دیکی هر یرنده ، بلا تفریق بالجمله موقعلرنده ، طبیعتک نوازشی حالنده هویدا اولان مجاور قیرلرک منظره حارقه تماسیله انسان سکون وتسلیه بولور . بوسیلله درکه ، اکثراً ، تیک بر بوجاغنده یاریم قالمش بر سیراندن عودت ایدرکن ، دها آرحسی دوشونجه لرله

کندی می دیگلدیر می سورم، اوزمان دها یو کسکلر ده، «آسایف» که قلبکاهنه، ایصنر دار وادینک
ایچنده کائن اسرار انکیز، قبل التاریخی مغاره نك اعماقه قادار چیقارم؛ واوراده، بو جارق العاده
وخشی قایالری وواسنده، کلوب کچن قارتاللرک پر حشمت طیراتی دیکه به رک استراحت ایدرم.
مغاره نك اورتاسنده برنوع فوق العاده بر محراب نمایاندر؛ اونی احاطه ایدن صمت و سکون
بیکلرجه سنه لردن بری دوام ایدیور، مع مافیه موجوداتک نورمولدینه تعبداحتیاج فطریسی
غیر مشعور صورتده حس ایتیش اولان ابتدائی انسانیتک حیرتبخش تاریخی اوبزه حکایه ایدیور.
قیزغین کونشک یالیزلادینی رعنا قایالقلرله محاط اولارق، اک ابتدائی انسانلر
طرفدن تقدیس ایدلش اولان بو محرابک قارشینده، بو اولچوسر سحری کوردکن
صوکره بنده اسکی مصر لیلرک آمون - رایه تعبدلری آکلیورم.

*
* *

اکثریا، قارتال وادینک قهرنده کچن ساکنانه انفراد ساعتلمده، بو خاکدان
بیقرار کچیلری اناسنده شرقک مراق اور تاریخنه ناشیده محیفه لر علاوه ایدن آفل
سیمالری فکرآ یاد ایدرم.

واشته زمان قدیمک بویوک برملیکه سی، هاهمه س - نوفریتاری نك حیاتی بو صورتله
یاد وندکار ایتدم.

او، حیاتک امتدادنجه شهرت شعار اولدی و بوم، الکده عظیم حکم و نفوذ مالک اولدی.
و مماندن صوکره اونکله هر صورتله تماسدن محروم قالماق ایچون ماقی کندیسی معبودلر
درجه سنه اعلا ایتدی. او زمان تبک اوج معبودلری کی ملیکه هاهمه س نامنده رسمی
بر آیین تأسس ایتدی آمون، موط و قون سو کی اونکده بر زورق مقدسی اولدی
و صمدانیلرده مخصوص احتراماته مظهر ایدیلدی.

دنیوی سلطنتی شو برقاج صیفده حکایه ایتک سهای اعمالی ایکی اوج خطله ترسیم
ایلمک ایسترم.

*
* *

قارتال وادینه منتهی اولان دیرالمدینه تپه سی مدینه امواتک ال زیاده تقدیس اولونان
یریدر: تب معبودلردن بری عد اولونان ملیکه هاهمه س نوفریتاری آیینته تخصیص
ایدلش اولان محلدر.

ملیکه آه - هوتوب و اوچنچی سه کهنه - رانک قیزی ایدی . قارداشی طامه س ایله ازدواج ایتدی و اونکله برابر ربع عصر حکمران اولدی . معاصره ده کی دیکیلی طاشلرک اوزرنده بو سلطنتک حکایاتی اوقونه بیلیر .

طامه سک وفاتنده کنج اوغلی برنجی آمه ن هوتوب جالس تحت اولدی . بونکله برابر ، فقط نوفریتاری مصالح عمومیه بی اداره ایتمکده دوام ایلدی . بویوک و نجیب بر حکمدار اولدی و ملکنتک راحتنی تأمین ایتمکدن باشقه بر شی دوشونمادی . حدودسز بر زندگی و فعالیتله متحلق اوله رق وظائف ملوکانه سنه تماماً حصر حیات ایتدی و دولتک منافعی صیانتدن باشقه بر شیله مشغول اولدی . مصرک کچیرمش اولدینی اغتشاش دورندن و خصوصاً هیق سوسلره قارشی یاپیلان زحمتلی حربدن صو کره مملکت سکون و اعتماد هر ض احتیاج ایدیوردی : طامه س - نوفریتاری یورولق بیلمز فعالیت متبادیه سی سایه سنده مملکتک بر دور عظمت و رفاه بخش ایتمکده موفق اولدی . زمام اداره بی النده جمع ایتدیکی سنه لر طرفنده ملق ایچون امین و منور بر رهبرلکدن عبارت اولان وظیفه وحدانیه سنی ایفا ایتدی . بو صورتله طامه س - نوفریتاری محمول مساعی بر حیات اصرار ایتدی ؛ مصرده درین بر اینز براقدی . بو درجه مهم اثرک اکلانه موفقیتله برابر سن شیخوخته واصل اوله مدینی کلاشیلور ، زیرا ، دیرالبحری ده بولنمش اولان مومیاسنک معاینه سیله بویوک ملیکه نک حین وفاتنده اورتا یاشده بر قادی ن اولدینی ثابت اولمشدر .

فقط ملیکه اوله رق سوردیکی دنیوی سلطنتنی ختم ایدن اوقادین غیر مرئیلرک حوزة سلطنتدن خیرخواهانه بر تأثیر اچراسنده دوام ایتدی . ملق اونک نامندن استمداده باشلادی و او آندن اعتباراً مصر ، یکی بر معبوده بولدیغنی اکلایه رق ضیاع الیمندن تسلیاب اوله بیلدی . او زمان ، ایکی مصری شان و شرفی احیا ایدن ملوک سلاله لرینک مؤسسه سی ، اوللری تحت حکمنده بولوندردینی ، سودیکی بو محملرده بوتون مناجاتلری قبول ایدن بر معبوده اوله رق نظراً اعتباره آلدی ، و طامه س - نوفریتاری کنديسندن مناجات ایدیلن ، افاده نمائیه سیله هاطور الهه سنه معادل ، آمون ، مو ط و قون سویه مشابه بر صورت اولدی بعضاًه ، هر صباح کونشی دوغوران قبشمانک تمثالی بقرة مقدسه نک اوک طرفنه ملیکه نک تصویری موضوع اولدینی کوریلور .

مصر سوکیلی حکمدارلرینی اونوتماز و اونلرک شان و شرفلرینی در خاطر ایدر ؛ صمیمی بر صورتده ربط محبت ایتدکلرینه قارشی لایزال بر شکران طاشیدینی کورمک

ایچون دقتله نظراتیمک کافیدر. مصر ملیکسی و تهب معبوده سی هاهمهس - نوفریتاری نک عجیبه نما تاریخی احیا ایچون مراجعت ایتدیکم خاطرات ایچنده کندییی دائما هاله ایجاز کاريله محاط اوله رق یاشیور. و حارقه نما اولان آیتک ایزلری هریرده بولدم؛ آیدوسدن ادفویه قدر او جانلیدر، و صورته کمال کرمی ایله پرستش ایدلمشدر. اونک تصویرینی قارناقده کوردیم، و اوراده، اولجه بویوک بر راهب اولان ملک هرهورک آمون، موط و قون سو درجه سنده اوکا پرستش ایتدیکنی فرق و تمیز ایتدم. عینی صورتی غورناده بویوک رواقک اوزرنده، کونش حولیسند و یاخود ظریف سنی معبدینک شمال دیواری اوزرنده کوردیم: هاهمهس - نوفریتاری آلتون تختک اوستنده اوطورمش، ایکنهی رامسهس دیگر تهب معبودلرینه اولدینی کی کندیسنه آداقلز قدیم ایدیور. و صوکره دراح ابوالناقده او ظریف و بدییی آموز - موصومرقدنده اونی کوردیم. ملیکک بیاض لطیف البسه لر اکسا ایدلمش هیگلی مقدس کوله بویوک زورقی ایچنده کزدیریلیور. و اونی معبودلر درجه سنه اعلا ایدنلر بخورلرله تعطیر ایدیورلر نو کندیسنه پرستش ایدیورلر.

دیرالمدینه نک مقدس وادیسند واصل اسرارخدا اولانلردن قاسانک مرقدنده درین کیجه لر سماسی کی ماوی رنکه بویانمش تصویرینی حیرتله تماشا ایتدم. هر زمان اولدینی کی بیاض البسه کیمشدی. باشند بویوک آلتون توپلری و بویتنده مشعشع آغیر کردانلی واردی؛ قاسا علامت تقدیس اوله رق تختک اوگنده دوریوردی. تبک هر طرفده و باشلیجه دیرالمدینه ده اونک تصویرینه تصادف اولنوز؛ زیرا بوراده بطولمائی بیت مقدسک اولدینی یرده دها اوللری، امواتک حامیسی بقره مقدسه نک آیین مثلته و بو آیینک دنیا یوزنده لاهوتی تمالی اولان ملیکه آهمهس واوغلی برنجی آمه ن هوتهب ناملرینه تخصیص ایدلمش بر بنا واردی.

تب امواتنک بوسوکیلی حامیلری بویوک آیین ماتم سورلرنده مقام ریاستی اشغال ایدرلردی. اون طقوزنجی سلاله زمانه دوعری واصل اسرارخدا اولانلر مخصوص مشهور طریقت سالک لری بورایه یرلشدیلر. سری تصاویر ایله مزین قبرلری تب الیهاتنک واصل اسرار اولانلر مخصوص اصول تعلیمی حاکیدر. بالق قبرنده بر صره نقوش کوردیم، بونلردن تاریخ عالم، قوای نجوم، بعث بعدالموت نوری، مایه حیات و حرکت قوت اساسلرینه دائر اونلرک افکار عجیبه لری کشف اولنیوردی.

دیوارلرده جملہ سی شایان حیرت صورتده بویا ایله رسم ایدلمش زمره تصاویر ، الهی
ملیکه و آمه ن هوتہ به صرض تعظیماہ کلیورلر .

بوتانیہ کیفیتی حقنده کی افسانہ اودرجه حارق العاده درکه بوراده تماماً قیدایتمه دن کچہ میہ حکم .
مصر ، مستولیلرینه قارشی جداله کیرمش اولدیفنی زمان تب حکمدارلری بوتون مصر
علیانک قوتلرینی دشمنه قارشی جمع ایتدیلر ؛ او حکمدارلر بر چوق زمانلردنبری اوراده
اجرای سلطنت ایدیورلردی واونلرک احفادینه بوکون اون یدنجی سلاله عنواتی ویریورز .
طوط معبودینک ولایتده کی طائله حکمرانی نسوانی اونلرله اتفاق ایتدیلر . بوقادینلردن
برسی ، آهمه س - نوفریتاری ایکی مصرک حقیقی حاکمی اوله جق و بر فرعوننی تمثیل ایلیه جک
حکمداری تواید ایدم جکدی . دنیاہ کتیردیکی اوغلی ، که ایلک دفعه اولمق اوزره آمون
هوتہ ب یعنی « آمونله برلشمش اولان » تماماً مایه بشریہ دن دکلدی .

تیک معبود اعظمی بر کیجه ملیکهنک اوطه سنه نازل اولمشدی و بو غیر منتظر زیارتک
محصولی اولان چوجق احوالینک محتشم معبودینک مقدرات ملتہ نظارت ایتدیکنی وهوروز
سلسله اخلاقنک محوینہ راضی اولمادیغنی تب قومنه کوستریوردی .

دها اوللری ده ، نهرمنت حکمدارلری بر چوق عصر اول جیلین قارتال یووالرندن
تب اوزرینه ایندیکلری و مصر وحدتی احیا ایدرک اون برنجی سلاله یی تأسیس ایلدیکلری
زمان ده بویله معجزه لر وقوعبولمشدی .

اوزمانلر تاریخه داخل اولان تیک تختنده معبود اولادلرینک قاعد اولسی مقدراتنک
ایجابندن ایدی .

بو حادثه یه متعلق شایان حیرت بر صورتده محافظه ایدلمش اولان بر تصویری تماشاہ
کیتمشدم ، مقدس طاغک بوکرینه رسم ایدلمش اولان تصویرده ، اسمی « ورودی بوتون
کوزلاکدر » معناسنه اولان بویوک ملیکه « نوفرہ بیس » ک چهره سی ، هاطور ، آهمه سک
چهره لری کبی سیاه رنگده ایدی . رسام بو صورتله ، ملیکه ایله برلشهرک برنجی تب
سلاله حکمرانیسنی تشکیل ایتک ایچون معبودک سمان نازل اولدیغنه تعلق ایدن لطیف
افسانہ یی خاطر لاتمق ایستیوردی . فی الحقیقه ، مصر تختی لرزان اولمغه باشلادقجه سوکیلو
قوملرینک امدادینه یتشمک ایچون معبودلرک آسماندن نازل اولدقلری ظن ایدیلردی .
مصر مشعشع بر دور یاشادقدن صوکره بیلمم ناصل بر قانون اوزان شامتک تأثیریا
بر نوع بحران عطالتہ محکوم اولدیفنی پک قدیم زمانلرده ده بویله اولمشدی .

دردنجی سـلاله نك صوك حكمدارلری چیز نك عجائب ثلثه سنی بنا ایتیش اولانلر نه قدرت ونه عظمت ده نظیر اوله میورلردی . اون بش سـلاله حكمداری بی تعقیباً ودهه صوکره لری ده واقع اولدینی کبی ، هلیو پولیس راهبرلی یواش یواش کسب نفوذ ایدیورلر و بشنجی سـلاله حكمرانی ایله بویوک را معبودینك آیینی ده برابرلرنده کتیره رك مصر تخته قعود ایتمه حاضر لانیورلردی . ایلک دفعه اولق اوزره فراغه تشریفاته سارک « ابن الشمس » عنوان مشـعنی ادخاله اولر جسارت ایتدیلر . اولرک تخته صورت جلوسلری حارقه نما افسانه ده صافیانه بر صورتده تحکیه ایدلمشدر : تأثیر هرمله لرزه دار اولان ملک که اوپس ، اخفادینك عاقبتدن اندیشه یه دوشمشدی . بر سحر بازدها اوچ سلطنت صوکره عائله سی افرادی تاج سلطنتی ضایع ایده جگرینی معمالی سوزلرله کندیسنه اکلتمشدی . هر افسانه ده اولدینی کبی که اوپس بوش یره هر تجربه یه باش اورمشدی . انسان مقدراتندن قورتیله من . معین بر ساعتده ، مصرک وبو عالمک کونشی راسطح ارضه اینمش و باش کاهنك قیزینك مایه جسمانیسنه داخل اولمشدی . بوندن اوچ چوجق وجود بولدی . بونلرده یکی هلیو پولیس سلاله سنك ایلک اوچ برنجی حکمدارلری اوله جقدی .

*
* *

ملیکه عاومه سی - نوفریتارینك بشری و لاهوتی سلطنت مضاعفه سنه دایر بوتون تحریاتی اتمام مقصدیله معبدینك ابارینه تصادف اولونان محلی زیارت ایدمرك سلسله تدقیقاتی اكمال ایتمه کیتدم . زیرا عاومه س - نوفریتاری ده شرق تاریخك مهم دوره لرنده کی بالجه حکمدارلر کبی کندی نامه بر بیت مقدس بنا ایتدیرمشدی . بو معبد بر چوق بویوک کلکرم صحنه اولان اووانك کنارنده ، غورما ایله راماسوم آرمسنده و بر بقله تارلاسك یانندم کائندر . چیچک آچش میموزالردن مرکب بر کومه آغاچ قیریق ستونلرینه سایه صالیور و تفریقی قابل اولمیان دیوارینك پراکنده طوغله لرندن قاله بیلنلرک اطرافه مستهزی رآهنگ شطارت علاوه ایدیورلردی . مقدس کولدن هیچ بر اثر قالماشدی .

عجبا اوللری ، آوان عظمتنده ، بویوک اعیاد رسمیه اساسنده ملیکنك جسم هیکلی رکوبنه مخصوص زورقک ایچنده چیقاریلدینی زمان بو معبد نه حالده ایدی ؟
مصرک آوان سعادتنده بر معبدک حالی حقنده تام و کامل بر فکر ایدینک و او زمانلرده کی دارات و دبده بی ا کلامق ایچون شیخ عبدالغورناده کی امواته مخصوص

عبادتگاهلردن تقریبی اک مشکل اولان برینه قدر چیقدم ؛ واوراده دیواره ترسیم ایدلمش مکمل بر معبد طابلو سنی تماشا ایتدم : عینی بویده بودانمش آغاچلرله دونانمش کوزل بر جاده عظیم ستونلرک قارشیدسنه موضوع جسم ایکی هیکل ایله نهایت بولیور . احتشامیله روحه تأثیر ایدرک نمایان اولان بنا قیزیل و ماوی فلامه لری حامل سره نلرله دونانیمش ؛ دیگر طرفدن بویوک راهبه لرک و موزیکه جیلرک آلای الارنده دوقوز جنس چالغیلری حامللاً و هر بری چالغیسنی بر وضع لطیفده طاشیارق ایلریلیورلر ، و مستثنا مراسم البسه لری صباحک نفحه نسیمیه آهنکله تموج ایدیور .

و بو پر عظمت تزیینات و اعجاز سالفه لوحه سی باشلی باشنه رجی بر تقدیر تجیلکارانه به لایقدی . مهد ظهوری مصر اولکه سی اولان و دنیایی تنویر ایدن بومدنیتک اناری هر نه قادر تخریبکار عصر لرک النده منتظماً احیا ایدلمش لر سده ، تب شان و شرفی تزییده مدار اوله جق صورتده حکمداران آفله سنک خاطراتی صیانت ایده بیلمشدر . آبیروس و مه نفیس دن زیاده کلرنک جبال بی مثالک احماقده معبودلرینک و حکمدارلرینک خفی تاریخی محافظه ایتمشدر . عدمه قارشى میدان اوقویان بونیم معبودلر معماسنک مدفون اولدیغی محفظه قبورک مفتاحی کنیدیسنی تقدیس ایدنلره و سوه نلره تسلیم ایدر .

یالکز اوراده ، اونلرک آراسنده ، اسرار انکیز محیطلری بی احاطه ایتدیکی زمان قلبه صداع بخش اولان تبسملرینک کیزلی معناسی آکلایه بیلدم ، فکرینک هر برندن انتشار ایدن عجیب تمامیتله روحی املا ایده بیلدم . او زمان ، اک عظمتلی خلیالرله دها بویوک حقیقتلرک یکدیگرینه مزج اولدیغی بو کلرنک الهی جلی او ساکن مایس آقشامی تماشا ایدرکن طاغک بویوک را انوارینه مستغرق اولدیغی فرق و تمیز ایتدم . وظن ایدرم هیچ بر زمان تب او ساعتده اولدیغی قدر نظر ربا اولمامشدر . باغچه لرده کی کلرک آغبر رایحه لری چیفت یاپراقلی یاسمنلرک مسکر قوقولریله قاریشیور ؛ مختلف رنگلی شمعده دار قرانفیللر تب معبودینک صوک نوازشلری ایچنده بایلیورلر ؛ زقوملر ، حارق العاده آی چیچکلری و عظیم آبیسقورلر چیچکلرینک ثقاتی آلتنده اکیلیورلر . ایکی بویوک پون سیاما پارلاق الوانیله بویایک بهار اقشامنک قصوای عظمتنه کال ویررکن تارلا قوشلریله قومرولر نغمات شطارتلری زمرده رنگنده یشیل مهاجر قوشلرک نغماتنه بر هلهله سحر و شان حالنده ترفیق ایدیورلر .